

FYLKESMANNEN I AGDER
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Deres ref.:
Vår ref.: 20/7838-1
Saksbehandler: Hilde Skagestad
Dato: 09.03.2020

Informasjon til Fylkesmenn og kystkommuner om håndtering av skip med mistenkt eller kjent smitte om bord - covid-19

Vi ber om at Fylkesmannen videresender dette brevet til fylkets kystkommuner.

Covid-19 er et tidligere ukjent coronavirus som i desember 2019 forårsaket et utbrudd av lungebetennelse i storbyen Wuhan i Hubei-provinsen i Kina. Antall tilfeller og geografisk spredning endrer seg daglig og opplysninger om dette finnes på Verdens helseorganisasjon (WHO) sine nettsider. www.who.int

Helsedirektoratet har fått flere spørsmål om hvordan kystkommuner skal håndtere skip som kommer til deres havner med mistenkt eller bekreftet smitte med covid-19. Nedenfor gis det smittevernfarende råd og informasjon om kommunens ansvar, rolle og oppgaver.

Litt om regelverket

Smittevernloven omhandler tjenester og tiltak for enhver som oppholder seg i Norge. Kommunelegens myndighet etter smittevernloven gjelder fra det tidspunktet skipet ligger til kai.

Ansatte ved politiet, tollvesenet, havner, Kystvakten, Kystverket, Fiskeridirektoratet, Sjøfartsdirektoratet, og som innenfor sitt ansvarsområde blir kjent med informasjon som kan gi mistanke om en alvorlig hendelse av betydning for internasjonal folkehelse, har en varslingsplikt overfor kommunelegen. Dette fremgår av forskrift om varsling av og tiltak ved alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse mv. (IHR-forskriften) § 4, og varslingsplikten vil inntre for utbrudd som krever en internasjonalt koordinert bekjempelse, slik som ved covid-19. Plikten gjelder uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, noe som innebærer at taushetsplikten i slike tilfeller settes til side. Dersom det ikke er mulig å få varslet kommunelegen, skal Folkehelseinstituttet varsles direkte. Kommunelegen skal varsle Folkehelseinstituttet.

Fører av skip er pliktig til snarest mulig og senest ved ankomst til første ankomstpunkt i Norge å varsle om helsetilstanden om bord, dersom de vilkårene som er nevnt i IHR-forskriften § 5 er oppfylt. IHR-forskriften finnes her: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2007-12-21-1573>

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi
Hilde Skagestad, tlf.: +4790520523

Postboks Vitaminveien 4, 0483 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Et slikt varsel skal gis kontrollsentralen, tollvesenet eller Kystverket, som deretter varsler kommunelegen eller Folkehelseinstituttet, jf. IHR-forskriften § 4.

Skip kan ikke, ut i fra folkehelsehensyn, nektes å ankomme en havn for å laste, losse, ta om bord drivstoff, vann, mat og forsyninger. Tillatelser til dette kan imidlertid gjøres betinget av inspeksjon og gjennomføring av helsetiltak for å motvirke spredning av smitte, dersom situasjonen tilsier dette. Helsedirektoratet viser til IHR-forskriften § 17.

Dersom situasjonen er av en slik karakter at det anses som påkrevd; for eksempel omfattende smitte med covid-19, svært små havneforhold med lite ressurser eller stor belastning i den konkrete situasjonen, gir imidlertid IHR-forskriften adgang til at skipet kan henvises til nærmeste *utpekte havn*.

Utpekte havner i Norge er Bergen havn, Tromsø havn og Oslo havn. Dette er havner som skal ivareta særskilte oppgaver, slik at de kan håndtere en alvorlig hendelse som kan ha betydning for internasjonal folkehelse, slik som covid-19. Slike havner kan i beredskapssammenheng benyttes som mottak når det foreligger en alvorlig hendelse. Det vises til IHR-forskriften § 19. Det vil i utgangspunktet ikke være adgang for en utpekt havn til å avvise et skip.

Det er forutsatt at skipets beredskapsplaner og isolasjonsplaner beskriver håndtering av mulige smittetilfeller, herunder planer for karantene og eventuell isolering.

Smittevern faglige råd

De generelle smittevern rådene som gis av Folkehelseinstituttet vil også være relevante for skip. Det vises til løpende oppdatert informasjon på www.fhi.no

Dersom det foreligger mistanke om at en eller flere passasjerer på skipet er smittet med covid-19, skal kapteinen varsle helsemyndighetene i den havnen de anløper. Kommunelegen har et ansvar for medisinsk oppfølging av tilfellene.

Inkubasjonstiden er tiden som går fra man er smittet til man eventuelt får symptomer og for covid-19 regner man med at det kan variere mellom 1 til 14 dager.

Før kommunelegen går om bord i skipet, vil Helsedirektoratet anbefale at kommunelegen spør om skipet eller noen av mannskapet har vært i et område med spredning av covid-19 smitte (www.fhi.no).

Dersom de har vært i et område med spredning av covid-19, anbefaler vi at man spør om det er noen om bord som har symptomer som hoste, tungpustethet og/eller feber.

Vurdering av mistenkte tilfeller bør gjøres av helsepersonell. Folkehelseinstituttet anbefaler å teste personer for covid-19 som oppfyller kriteriene for mistenkte tilfeller. Kriteriene for hva som anses som et mistenkt tilfelle kan endres fortløpende under utbruddet. Oppdatert informasjon om dette finnes på fhi.no:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/helsepersonell/definisjoner-av-mistenkte-og-bekreftede-tilfeller-med-koronavirus-coronavir/>

Mistenkte tilfeller som trenger behandling i helse- og omsorgstjenesten må transporteres til lege/sykehus på forsvarlig måte. Transport bør avtales med AMK.

Dersom den kliniske tilstanden er slik at personen(e) kan være om bord, bør de isoleres i egen lugar.

Kommunelegen må informere om at isolasjon medfører at personen ikke skal forlate lugaren og heller ikke ta imot besøk fra verken personale eller andre passasjerer. Se råd om hjemmeisolasjon på www.fhi.no.

Mat skal settes utenfor døren og døren skal ikke åpnes før de som brakte maten dit har forlatt korridoren. Etter måltidet skal matbrett settes utenfor døren. Personalet som henter brettet bør ha engangshansker og bringe oppvask tilbake til kjøkkenet hvor det plasseres direkte i oppvaskmaskin. Den som har båret brettet fra lugaren til oppvasken, kan så ta av seg og kaste hanskene og bør så umiddelbart vaske hendene.

Kommunelegen har etter smittevernloven § 3-6 plikt til å foreta smitteoppsporing. Nærkontakter til bekreftede tilfeller må kartlegges. Det anbefales at nærkontakter til bekreftede tilfeller holder seg i egen lugar, og at det tas prøver hvis de får symptomer på luftveisinfeksjon.

Kommunelegen bør sørge for at passasjerene på skipet får god informasjon om god håndhygiene, gode hostevaner og hvem de skal kontakte om bord dersom de blir syke.

Hvis det mistenkte tilfellet tester negativt avhenger den videre håndtering av hvilken eksponering som er aktuell. Kommunelegen kan få råd av smittevernvakten ved FHI ved behov.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Anne Louise Valle
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

FOLKEHELSEINSTITUTTET
Direktoratet for samfunnssikkerhet og
beredskap
KS-KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON
Kystverket
Sjøfartsdirektoratet

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
FYLKESMANNEN I VESTLAND		Njøsavegen 2	6863 LEIKANGER
FYLKESMANNEN I AGDER		Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL
FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL		Postboks 2520	6404 MOLDE
FYLKESMANNEN I NORDLAND		Postboks 1405	8002 BODØ
FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN		Postboks 325	1502 MOSS
FYLKESMANNEN I ROGALAND		Postboks 59 Sentrum	4001 STAVANGER
FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK		Statens hus Damsveien 1	9800 VADSØ
FYLKESMANNEN I TRØNDELAG		Postboks 2600	7734 STEINKJER